

Editörden;

Uluslararası Batı Karadeniz Sosyal ve Beşerî Bilimler Dergisi'nin (USOBED) altıncı yılı, ikinci sayısıyla tekrar beraberiz. Bu sayıdaki makaleleri okumadan önce kısa bir ufuk turu yapmak faydalı olabilir. Biraz abartılı da olsa kelebek etkisinin küresel siyasette az veya çok kendisini hissettirdiği, ülkelerin iç siyasetini bir şekilde etkilediği görülmektedir. Bu meyanda küresel güç rekabetinin yanı başımızda cereyan ediyor olması, kelebek etkisini aşar bir şekilde ülkemiz için bazı risk ve fırsat kapılarının açılmasını beraberinde getirmektedir. Türkiye'de başkanlık sistemiyle sağlanan siyasi istikrarın harici riski azaltıcı bir unsur olduğunu, Rus-Ukrayna savaşındaki “aktif tarafsızlık” olarak tanımlanan dış politikanın ülkemiz için fırsat kapılarını araladığını, esir takası ve özellikle küresel çaptaki gıda krizinin çözümünde uyguladığı başarılı diplomasi ile bölgesel güç tanımlamasının ötesine geçtiğini söylemek mübalağa olmayacaktır.

Ucu ülkemize dokunan küresel siyasetin risk noktalarına bakıldığında ise mevcut ABD Başkanın Türkiye'nin 2023 genel seçimlerinde “iktidar değiştirme” hedefine yönelik attığı adımlar, Suriye ve Irak üzerinden terörist yapıları destekleyerek yaptığı tacizler, Girit'ten Dedeğaç'a kadar Yunanistan'a dizdiği askeri üsler, savunma sanayi başta olmak üzere teknoloji transferi hususundaki ambargolar dikkati çekmektedir. Bu vesile ile Rusya-Ukrayna benzetmesinden yola çıkılarak Yunanistan'ın kışkırtılmasını ve küçük komşumuzun havaya girmesini “Kaplan önüne atılan geyiğin boynuz göstermesine” benzettiğimi de ifade etmek isterim.

Nazarımızı ülke içine çevirdiğimizde görülen tablo bazı karamsar bakışların aksine ümit verici gözükmektedir. Terör tehdidi gündemin ön sıralarından gerilere düşürülmüş, sığınmacı-göçmen istilasının nasıl bir tehdit olduğu nihayet anlaşılmış, savunma sanayiinde envantere eklenen yüksek teknoloji ürünü silah ve mühimmat ile sağlanan kendine yeterlik oranı küresel oyuncuları bile kışkırtacak bir seviyeye çıkarılmış, petrol ve gaz arayışlarındaki hamleler ve işbirlikleri ile Türkiye'yi emniyetli bir enerji güzergâhına çevirme ve onun nimetlerinden faydalanma çabaları 2023 yılı için umutları arttırmıştır.

Ufuk turunu bazı bakanlıkların icraatlarına bakarak tamamlayalım. Öncelikle uluslararası ilişkilerdeki başarısı sebebiyle Hâriciyemizi tebrik etmek gerekmektedir. Yine hârice bakan diğer bir yüzümüz olan Savunma Bakanlığımızı, dâhili asayişte başarılı bir grafik çizen İçişleri Bakanlığımızı da kutlamak gerekir. Alanını çok iyi bilen bir akademisyen olarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Bilgin'i de çalışma hayatındaki yıllanmış ve köhnemiş

problemlere getirdiği çözümler sebebiyle tebrik ederek, onu bekleyen daha birçok iş olduğunu kaydedelim.

Bu kısa ufuk turundan sonra Dergimizin bu sayısında yayımlanan makaleleri ana başlıklarıyla takdim etmek istiyorum. Dergimizin gündeminde sosyal bilimlerin muhtelif alanlarıyla ilgili altı adet araştırma makalesi, üç adet de derleme makale bulunmaktadır. Bunlardan ilki, A. Karahmetođlu'nun kaleme aldığı “Türkiye Cumhuriyeti'nde İş Sağlığı ve Güvenliđi Sisteminin Temel Dinamikleri ve Uygulama Alanı” başlıklı araştırma makalesidir. Bu çalışmada Türkiye Cumhuriyeti'nde iş sağlığı ve güvenliğinin uygulama alanı ve temel dinamikleri incelenmekte iş sağlığı ve güvenliği sisteminin iş sağlığı ve güvenliğine yönelik ihtiyaçlara cevap verip vermediği sorusuna cevap aranmaktadır.

İkinci makale “Kripto Para Piyasalarına Dayalı Statik ve Dinamik Portföy Optimizasyon Analizleri” başlıklı Ö. Büberkökü ve C. Kızıldere'nin müşterek çalışmasıdır. Bu çalışmada kripto para piyasalarına dayalı statik ve dinamik portföy optimizasyon analizleri incelenmekte ve son dönemde ülkemizde de yoğun bir ilgiye mazhar olan kripto piyasasındaki “otlu dere-kurtlu dere” risklere dikkat çekilmektedir.

Üçüncü makale “Kültürel Zekanın Demografik Değişkenlere Göre İncelenmesi” başlıklı çalışmadır. Türkiye'nin “bacasız fabrika” olarak ifade edilen turizm sektöründe yabancı turistlerin davranışları ile kültürel zekâları arasındaki ilişkiler bir saha çalışması ile A. Aslan ve O. Akova tarafından ortaya konulmaktadır.

Dördüncü makale “Yönetici Ve Öğretmenlerin Okul Yönetiminde Veriye Dayalı Karar Verme Sürecine İlişkin Görüşlerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi” başlıklıdır. Makale M. Yükinç ve A. Saylık tarafından saha çalışması olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda; öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin veri kullanma kültürü ile veri okuryazarlığı konusunda daha çok desteklenmeleri gerektiği ifade edilmiştir.

Beşinci makale “Ekonomik Kompleksite Ve Çevresel Bozulma İlişkisi: Arktik Konseyi Ülkeleri Üzerine Ekonometrik Bir Analiz” başlıklı üçlü bir çalışmadır. M. N. Çoban, F. Yeter ve N. Kangal'ın müşterek çalışması, ülkeler arasındaki ekonomik gelişmişlik düzeyindeki farklılıkların sebeplerini ekonomik kompleksite kavramı ile ölçmeyi amaçlamakta ve büyüme-çevresel bozulma ilişkisini üzerinde durmaktadır.

Altıncı araştırma makalesi V. M. Gültekin ve H. M. Paksoy tarafından kaleme alınan “Turizm İşletmelerinde Psikolojik Sözleşme ve İş Performansının Bazı Sosyo-Demografik Özellikler Açısından İncelenmesi” başlıklı çalışmadır. Makale işveren ile çalışanlar arasındaki karşılıklı

beklentilerin toplamını ifade eden yazılı olmayan veya kayda geçmeyen psikolojik sözleşmeye mercek tutmaktadır.

Derleme makalelerden ilki “Azınlık Girişimciliği ve Sosyal Ağ Değişkenlerini Ele Alan Literatür İncelemesi ve Tartışma” başlığını taşımaktadır. Yazarlar M. T. Deveciyan ve F. Ş. Arıkboğa'nın müştereken kaleme aldığı makalede azınlık girişimciliği kavramını sosyal ağ boyutunda ele alan çalışmalar haritalanmakta, bu alanda yapılan çalışmalar analiz edilmektedir.

S. Şahin ve D. Eren tarafından yazılan diğer bir makale “Turizm ve Sağlık Turizminde Talep Tahmini Çalışmaları: Bir Alan Yazın Taraması” başlığını taşımaktadır. Makalede Türkiye’de ve Türkiye dışında gerçekleştirilmiş olan talep tahmini çalışmaları incelenmektedir.

Son makale “E-Muhasebenin Muhasebe Eğitimindeki Yeri” başlıklı olup iki alan uzmanı olan H. Akbulut ve Y. Öz tarafından yazılmıştır. Makalede e-muhasebenin muhasebe eğitimindeki yerinin ne olduğu hususunun tespiti için üniversitelerde muhasebe ile ilgili programların web siteleri incelenmiştir. Ulaşılan sonuç ise şaşırtıcıdır. Zira artık neredeyse her sahada internet üzerinden işlem yapmanın yaygınlaştığı bir dönemde Türkiye’deki 208 üniversiteden sadece 11’inde ilgili programın varlığı ve bu programlarda da e-muhasebe kapsamında sınırlı sayıda ders olduğu ortaya çıkmıştır.

Sosyal bilimlerin çeşitli alanlarını konu alan makalelerden sonra 2023 yılı plânlarımız üzerine de kısa bir açıklama yapmak isterim. Bilindiği üzere 2023, Cumhuriyetimizin bir asırlık zaman dilimini geride bırakırken gelişip-büyüdüğü ve geleceğe emin adımlarla yürüdüğü bir yıl dönümüdür. Bu sebeple sosyal bilimlerin farklı uzmanlık alanlarına sahip akademisyenlerin sektörel bazdaki gelişmeleri gerek iç dinamikleri açısından gerekse gelişmiş ülkelerle mukayeseli olarak çalışmalarına ihtiyaç duyulmaktadır. Böylece Dergimizin tematik çalışmaları olduğunu siz değerli akademisyenlerle paylaşmak isteriz.

Diğer yandan Derneğimiz bünyesinde 2019 yılında yayın hayatına başlayan BAKAD Yayınevi'nin üçüncü e-kitabını da duyurmuş olalım. BAKAD Günlükleri serisinin 2. Kitabı “Türkiye ve Dünya Siyasetine Akademik Bakış” adını taşıyan bu kitapta 2020 yılından günümüze Türkiye ile ilişkili olarak dünya siyasetinde öne çıkan hâdiseler analiz edilmektedir.

Bu vesile ile 2023 yılının ülkemiz için her sahada umutların yeşerip çiçek açtığı bir yıl olmasını diler, yeni çalışmalarda akademisyen dostlarımızla tekrar beraber olmayı temenni ederiz.

Prof. Dr. Mahmut Bozan

BAKAD Başkanı